

Handwritten signature

Posudek konzultantky

na rigorózní práci Mgr. Dity Menčíkové na téma:

Zjišťování majetku v dědickém řízení

Autorka předkládá k hodnocení rigorózní práci o rozsahu 95 stran vlastního textu. Práce obsahuje požadované a obvyklé přílohy (seznam studijních pramenů, anglické resumé a klíčová slova).

Tématem práce je jedna z nejzávažnějších otázek dědického řízení, zjišťování majetku zůstavitele. Systematika práce, kterou autorka pro zpracování tohoto úkolu volí je věcně správná, logická a přehledná.

Těžiště práce – obsahem i rozsahem - představuje její část třetí. Výklady k hlavnímu tématu práce jsou pak doplněny o autorčiny poznámky k dalším institutům souvisejícím s jejím hlavním tématem (jde o spory o aktiva a pasiva, určení obvyklé ceny majetku v dědickém řízení, zjišťování majetku v dodatečném dědickém řízení ad.). Kladem práce je zpracování srovnávací poznámky věnované rakouské právní úpravě, v níž autorka stručně popisuje průběh dědického řízení. Vzhledem ke stejným právním kořenům obou zemí je zařazení takové poznámky užitečné.

Práce je uvedena stručnými obecnými poznámkami a posléze autorka zmiňuje změny v dědickém řízení, které přinesla novela Občanského soudního řádu s účinností od 1.7.2009. Práce je tak vysoce aktuální.

Ve třetí části, která se věnuje vlastnímu tématu rigorózní práce, se autorka postupně zabývá průběhem dědického řízení od jeho zahájení, přes předběžné šetření až po event. zastavení podle ustanovení § 175h odst. 1. nebo 2 OSŘ. Zvláštní oddělené poznámky jsou věnovány tzv. neodkladným opatřením, jejichž potřeba může vzejít z předběžného šetření. Účel neodkladných opatření autorka dokresluje i citací jednoho rozhodnutí Městského soudu v Praze a správně upozorňuje na podstatný rozdíl mezi těmito opatřeními a předběžnými opatřeními ve smyslu § 74 a násl. OSŘ. Tato partie práce je zpracována na základě dobré

znalosti právní úpravy, kterou autorka vhodně a zasvěceně doplňuje výklady vlastními a vhodným výběrem judikatury (např. k otázce ustanovení správce dědictví v rámci neodkladných opatření).

Kladně hodnotím zařazení následující partie, v níž se autorka zabývá majetkem zůstavitele, který přechází na nabyvatele jinak než dědictvím, protože i vyjasnění tohoto majetku je nezbytné pro další postup dědického řízení. I zde prokazuje autorka nejen výbornou znalost platného práva, ale rovněž judikatury k diskusním otázkám (např. ohledně přechodu nájmu bytu na str. 28).

Vlastnímu tématu se pak věnuje zejm. část 3.6 hodnocené práce, nazvaná Zjišťování aktiv a pasiv dědictví. Autorka zde postupně věnuje pozornost jednotlivým majetkovým hodnotám, které obvykle tvoří předmět dědictví.

Ohledně zjišťování vlastnictví k nemovitostem autorka tvrdí, že notář se s ním nemůže spokojit pouze s výpisem internetovým (viz str. 34). Nezabývá se přitom skutečností, že notářské úřady jsou místy tzv. Czech-pointu a tudíž lze tyto výpisy získat i takto. K tomu a v té souvislosti obecně k otázce nadměrného zatěžování účastníků dědického řízení podobnými úkony by se měla v rámci obhajoby své práce vyjádřit podrobněji. Tak jak to činí dále v souvislosti se zjišťováním ceny nemovitosti znaleckým posudkem či jinak.

Dále se věnuje pozornost členskému podílu v bytovém družstvu, motorovým vozidlům, dalším movitým věcem, finančním prostředkům (jak autorka nazývá několik druhů majetkových hodnot, akciím a cenným papírům, autorským právům, podniku, podílům v obchodních společnostech a družstvech, pohledávkám a dalším případným aktivům a na druhé straně pak dluhům zůstavitele a přiměřeným nákladům pohřbu. Zvláštní pozornost je zde rovněž věnována praktické otázce vypořádání společného jmění manželů. Pro všechny tyto poznámky platí, že jsou autorkou zpracovány na základě velmi dobré znalosti platného práva i judikatury, a to autorce dovoluje vyslovovat závěry, opřené o přesvědčivou argumentaci.

Další část práce se věnuje sporům o aktiva a pasiva dědictví, které představují složitou problematiku, neboť povaha nesporného řízení, kterým řízení o dědictví je, se nutně promítá do právního způsobu jejich řešení.

Určení obvyklé ceny majetku v dědickém řízení je předmětem další části hodnocené rigorózní práce. Autorka se zde správně zaměřuje na sám pojem „obvyklá cena“, který nahradil dosavadní pojem „obecná cena“ a rovněž správně upozorňuje na význam správného určení této ceny pro řešení dalších otázek spojených s děděním (např. pro určení podílu neopominutelného dědice v případě relativní neplatnosti závěti). Podobně lze hodnotit i navazující část 6., která se zabývá zjišťováním majetku v dodatečném dědickém řízení.

V komparativní poznámce se autorka věnuje rakouské právní úpravě dědického řízení, které stručně popisuje, na základě dvou cit. pramenů, které však nejsou uvedeny v celkovém seznamu literatury. V rámci ústní obhajoby by se autorka mohla vyjádřit např. k tomu, že se nemovitost pro tyto účely oceňuje trojnásobkem své hodnoty (jaké hodnoty přitom autorka ani neuvádí).

Pohled *de lege ferenda* slouží autorce k zamyšlení nad záměry a tendencemi možných budoucích změn dědického práva. Práci pak uzavírá autorčina závěrečná poznámka, v níž především přibližuje svůj přístup a metodu zpracování rigorózní práce.

Celkově hodnotím rigorózní práci Mgr. Dity Menčíkové jako práci, která svým rozsahem, obsahem a způsobem zpracování splňuje požadavky kladené na tento druh prací a je proto způsobilá být předmětem ústní obhajoby, k níž ji doporučuji.

V Praze dne 18.března 2010

Doc.JUDr.Alena Macková, Ph.D.

konzultantka rigorózní práce